

P R O T O K Ó Ł

**z XX posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji
do Spraw Wód Granicznych**

**Rzeszów, Rzeczpospolita Polska
14 – 15 grudnia 2022 r.**

Zgodnie z artykułem 15 ustęp 6 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych z dnia 10 października 1996 r., zwanej dalej: „Umową”, oraz zgodnie z postanowieniem Protokołu z XIX Posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji do spraw Wód Granicznych, zwanej dalej: „Komisją”, na zaproszenie Strony polskiej w dniach 14 - 15 grudnia 2022 r., w Rzeszowie, Rzeczpospolita Polska odbyło się XX Posiedzenie Komisji.

W posiedzeniu Komisji udział wzięli:

– ze strony polskiej:

Małgorzata Bogucka - Szymalska	- zastępca Pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
Paweł Rusiecki	- Zastępca Prezesa PGW WP
Katarzyna Delis-Szeląg	- sekretarz Pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
Przemysław Gruszecki	- członek Komisji
Anna Sowa	- członek Komisji
Robert Stramecki	- kierownik Grupy Roboczej do Spraw Planowania Wód Granicznych
Joanna Miazga	- kierownik Grupy Roboczej do spraw Ochrony Wód Granicznych przed Zanieczyszczeniem
Henryk Gmitruczuk	- kierownik Grupy Roboczej do Spraw Ochrony Przeciwpowodziowej, Regulacji i Melioracji
Małgorzata Gori	- kierownik Grupy Roboczej do Spraw Hydrometeorologii i Hydrogeologii
Mariusz Biernacki	- Ekspert ds. projektu LIFE Pilica
Andrzej Karpiuk	- Radca, Departament Współpracy Międzynarodowej, Ministerstwo Infrastruktury
Irena Kyryczenko	- Tłumacz przysięgły

– ze strony ukraińskiej:

Oleksii Kuzmenkov	- Pełnomocnik Rządu Strony Ukraińskiej
Nataliia Kruta	- zastępca Pełnomocnika Rządu Ukrainy, kierownik Grupy Roboczej do Spraw Planowania Wód Granicznych
Mariia Shpanchyk	- sekretarz Pełnomocnika Rządu Ukrainy
Roman Tutyski	- Kierownik Grupy Roboczej do Spraw Ochrony Przeciwpowodziowej, Regulacji i Melioracji
Valerii Hryzhuk	- kierownik Grupy Roboczej ds. Ochrony Wód Granicznych przed Zanieczyszczeniem
Yaroslav Nakhlik	- Tłumacz przysięgły

Posiedzenie prowadzili:

- ze Strony polskiej:

Zastępca Pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do spraw współpracy na wodach granicznych z Ukrainą, zwany dalej: Zastępcą Pełnomocnika Strony polskiej:

Pani Małgorzata Bogucka - Szymalska

- ze Strony ukraińskiej:

Pełnomocnik Rządu Ukrainy do spraw współpracy na wodach granicznych, zwany dalej: Pełnomocnikiem Strony ukraińskiej:

Pan Oleksii Kuzmenkov

Obradom przewodniczyła Zastępca Pełnomocnika Strony polskiej:

Pani Małgorzata Bogucka - Szymalska

W celu rozwiązania aktualnych zadań dotyczących dalszego rozwoju współpracy polsko-ukraińskiej w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych, rozwiązania problemów związanych z należytą ochroną ludności oraz obiektów gospodarczych na terenach przygranicznych przed szkodliwym działaniem wód, Strony zatwierdzili następujący porządek dzienny posiedzenia:

1. **Ocena współpracy na wodach granicznych między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą**
2. **Współpraca w dziedzinie planowania na wodach granicznych**
 - 2.1. Sprawozdanie Grupy PL za rok 2022
 - 2.2. Projekt planu pracy Grupy PL na 2023 r.
3. **Współpraca w dziedzinie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem**
 - 3.1. Sprawozdanie Grupy OW za rok 2022
 - 3.2. Projekt planu pracy Grupy OW na 2023 r.
4. **Współpraca w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej, regulacji i melioracji**
 - 4.1. Sprawozdanie Grupy OP za rok 2022
 - 4.2. Projekt planu pracy Grupy OP na 2023 r.
5. **Współpraca w dziedzinie hydrometeorologii i hydrogeologii**
 - 5.1. Sprawozdanie Grupy HH za rok 2022
 - 5.2. Projekt planu pracy Grupy HH na 2023 r.
6. **Współpraca Zastępców Pełnomocników**
 - 6.1. Sprawozdanie Zastępców Pełnomocników za rok 2022
 - 6.2. Projekt planu pracy Zastępców Pełnomocników na 2023 r.
7. **Różne**
 - 7.1. Prezentacja informacji na temat współpracy pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie a Państwową Agencją Zasobów Wodnych Ukrainy w ramach Memorandum o współpracy, podpisanego w dniu 25 października 2022 r. we Wrocławiu.
 - 7.2. Informacje na temat projektu „Wdrażanie Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły na przykładzie zlewni Pilicy”.
 - 7.3. Informacja strony polskiej dotycząca Programu Współpracy Transgranicznej Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027
8. **Omówienie kwestii XXI posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji do spraw Wód Granicznych**

1. Ocena współpracy na wodach granicznych między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą

Komisja stwierdziła, co następuje:

Strona polska poinformowała o stanie realizacji działań związanych z dalszym rozwojem współpracy polsko-ukraińskiej w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych w roku 2022 oraz wykonania ustaleń protokołu XIX posiedzenia Komisji.

Wzajemne przekazywanie niezbędnych informacji i współpraca na wodach granicznych odbywały się bez przeszkód jednak z krótkimi przerwami ze względu na zmiany kadrowe, konieczność powołania Pełnomocników Rządu Strony ukraińskiej, a także z uwagi na ograniczenia związane z pandemią koronawirusa (Covid-19) oraz z uwagi na wojnę Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie.

Zgodnie z Umową oraz realizacją ustaleń protokołu 19 posiedzenia Komisji we wskazanym okresie odbyły się 5 spotkań:

1.	11-14 lipca 2022 r. – Radymno	spotkanie polsko-ukraińskiej grupy roboczej do spraw ochrony przeciwpowodziowej, regulacji i melioracji
2.	4 października 2022 r. odcinek przygraniczny Bugu	spotkanie kierowników polsko-ukraińskiej grupy roboczej do spraw ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem oraz wspólne pobranie próbek wody
3.	25 października 2022 r. we Wrocławiu	podpisanie Memorandum o współpracy w dziedzinie integracji europejskiej i gospodarowania wodami pomiędzy PGW WP a PAZW Ukrainy
4.	26 października 2022 r. online	spotkanie polsko-ukraińskiej grupy roboczej do spraw planowania wód granicznych
5.	24 listopada 2022 r. online	spotkanie kierowników polsko-ukraińskiej grupy roboczej do spraw ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem

Nie odbyło się spotkanie grupy roboczej ds. hydrometeorologii i hydrogeologii. Nie wpłynęło to na realizację zadań, ujętych w protokole Komisji oraz planach prac grup roboczych, komunikację prowadzono przy pomocy poczty elektronicznej.

2. Współpraca w dziedzinie planowania na wodach granicznych

2.1. Sprawozdanie Grupy PL za 2022 r.

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Kierownicy Grupy PL poinformowali o posiedzeniu grupy, które odbyło się w dniu 26 października 2022 r. w formacie online, podczas którego omówiono aktualny stan realizacji zadań grupy, zmiany przepisów w zakresie gospodarki wodnej, aktualne kierunki prac w zakresie planowania i gospodarowania zasobami wodnymi, system zarządzania gospodarką wodną, główne antropogeniczne wpływy na stan wód ze źródeł punktowych i rozproszonych w obrębie dorzecza Wisły oraz realizację projektów międzynarodowych w zlewniach Bugu i Sanu.
- 2) Omówiono postanowienia protokołu XIX posiedzenia Komisji oraz zadania przydzielone dla Grupy PL.
- 3) Wszystkie zadania przewidziane w planie prac Grupy PL zostały wykonane.
- 4) Uzgodniono plan pracy Grupy PL na 2023 r. i przewidywany termin następnej narady.

Komisja zatwierdziła sprawozdanie Grupy PL, które stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Protokołu.

Dalsze zadania dla zastępców Pełnomocników i kierowników Grupy Roboczej w dziedzinie planowania wód granicznych:

1. **Poszukiwanie możliwości realizacji wspólnych projektów międzynarodowych, dotyczących poprawy stanu ekologicznego wód granicznych, w ramach programu międzynarodowej pomocy technicznej.**
2. **Terminowe przekazanie zastępcom Pełnomocników materiałów przygotowywanych na posiedzenie Komisji, w celu uzgodnienia.**

2.2. Projekt planu pracy Grupy PL na 2023 r.

Komisja zatwierdziła projekt planu pracy Grupy PL na 2023 r. Plan pracy stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Protokołu.

3. Współpraca w dziedzinie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem

3.1. Sprawozdanie Grupy OW za 2022 r.

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Grupa OW kontynuowała współpracę w zakresie ochrony wód granicznych, Strony zapewniały wzajemną informację o jakości wód i przekazywanie danych zgodnie z planem pracy grupy. Ze względów kadrowych i wydłużające się formalne procedury powoływania nowych członków stałych grupy, planowana narada grupy nie odbyła się. W listopadzie został zmieniony skład polskiej strony grupy OW.
- 2) Wymiana wyników badań jakości wód granicznych w 2023 r. obejmowała dorzecze Wisły i Dniestru oraz rozszerzony zakresu badanych wskaźników.
- 3) Strona polska dokonała klasyfikacji stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód granicznych, strona ukraińska określiła stan chemiczny. Prezentację oceny jakości wód według zasad Ramowej Dyrektywy Wodnej przedstawiono w Ocenie jakości wód granicznych za 2021 r., która stanowi załącznik nr 3 do niniejszego Protokołu.
- 4) Strony dokonały porównania kryteriów określania klas stanu ekologicznego w prawodawstwie polskim i projekcie tablic klasyfikacyjnych dla dorzecza Wisły strony ukraińskiej. Przeanalizowano różnice w zakresie i wartościach granicznych elementów jakości wód. Do końca 2023 r. Ukraina planuje zakończyć opracowanie schematu klasyfikacji dla określenia stanu ekologicznego jednolitych części wód dla wszystkich typów, jednakowych dla całej Ukrainy.
- 5) W październiku 2022 r. dokonano wspólnego poboru prób wód rzeki Bug oraz równoległego poboru na rzekach Wisznia i Szkło. Wyniki międzylaboratoryjnych badań porównawczych są obecnie analizowane.
- 6) W okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano nadzwyczajnych zanieczyszczeń mogących negatywnie wpłynąć na jakość wód granicznych.

Komisja zatwierdziła sprawozdanie Grupy OW, które stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Protokołu.

Dalsze zadania dla zastępców Pełnomocników i kierowników Grupy Roboczej w dziedzinie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem:

1. **Opracowanie propozycji regulaminu Grupy OW uwzględniającego zmiany w krajowych podejściach do państwowego monitoringu wód i przedstawienie go do zatwierdzenia na kolejnym posiedzeniu Komisji.**
2. **Regularne dokonywanie poborów prób wód oraz mierzenie wskaźników jakości wód w punktach granicznych, zgodnie z zatwierdzonym planem pracy.**
3. **Kontynuowanie wymiany informacji o jakościowym (ekologicznym i chemicznym) stanie wód granicznych.**

4. Terminowe przekazanie zastępcom Pełnomocników materiałów przygotowywanych na posiedzenie Komisji, w celu ich uzgodnienia.

3.2. Projekt planu pracy Grupy OW na 2023 r.

Komisja zatwierdziła projekt planu pracy Grupy OW na 2023 r. Plan pracy stanowi załącznik nr 5 do niniejszego Protokołu.

4. Współpraca w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej, regulacji i melioracji

4.1. Sprawozdanie Grupy OP za 2022 r.

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Kierownicy Grupy OP poinformowali Komisję, o posiedzeniu grupy które odbyło się w dniach 11-14 lipca 2022 r. w Radymnie. Uczestnicy omówili problemy dotyczące utrzymania cieków granicznych, przygranicznych obiektów melioracyjnych i ochrony przeciwpowodziowej związanych z zapewnieniem należytej ochrony ludności i obiektów gospodarczych obszarów przygranicznych przed szkodliwym działaniem wody.
- 2) Podczas posiedzenia realizowane były wyjazdy terenowe w celu przeprowadzenia przeglądów przepływających przez granicę państwową cieków granicznych. Badania terenowe przeprowadzono w obszarze między słupami granicznymi 585 - 472. Rekomendacje zostały sformułowane w protokole z narady i przesłane zainteresowanym stronom.
- 3) Ogólnym wnioskiem wynikającym z badań terenowych jest to, że koryta rzeczne i cieki wodne wymagają realizacji działań technicznych zapewniających ich swobodny przepływ.
- 4) Strony poinformowały o podjętych działaniach niezbędnych do zapewnienia swobodnego przepływu przygranicznych cieków wodnych.
- 5) Pomędzy stronami grupy odbyły się wielokrotne konsultacje w formie wideokonferencji celem podsumowania bieżącej działalności oraz uzgodnienia projektów sprawozdań i planu pracy.

Komisja zatwierdziła sprawozdanie Grupy OP, które stanowi załącznik nr 6 do niniejszego Protokołu.

Dalsze zadania dla zastępców Pełnomocników i kierowników Grupy Roboczej do spraw ochrony przeciwpowodziowej, regulacji i melioracji:

1. ***Dalsze prowadzenie obserwacji stanu wód granicznych.***
2. ***Wymiana doświadczeń strony w zakresie wdrażania renaturyzacji i rewitalizacji.***
3. ***Pozyskiwanie źródeł finansowania na realizację prac w zakresie wznowienia swobodnego przepływu cieków wodnych.***
4. ***Terminowe przekazanie zastępcom Pełnomocników materiałów przygotowywanych na posiedzenie Komisji, w celu ich uzgodnienia.***

4.2. Projekt planu pracy Grupy OP na 2023 r.

Komisja zatwierdziła projekt planu pracy Grupy OP na 2023 r. Plan prac stanowi załącznik nr 7 do niniejszego Protokołu.

5. Współpraca w dziedzinie hydrometeorologii i hydrogeologii

5.1. Sprawozdanie Grupy HH za 2022 r.

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Strony przekazały informacje dotyczące realizacji zadań przewidzianych w planie pracy Grupy HH, zatwierdzonym podczas XIX posiedzenia Komisji.
- 2) Zapewniono niezbędną wymianę danych hydrologicznych i meteorologicznych.
- 3) Postuluje się, aby strony polska i ukraińska w miarę możliwości (z uwagi na toczącą się wojnę w Ukrainie) dążyły do spotkań eksperckich w celu uzgodnienia dobowych przepływów na rzece Bug oraz wykonania wspólnych pomiarów hydrometrycznych i geodezyjnych.

- 4) Istnieje konieczność dalszej skoordynowanej wymiany danych operacyjnych hydrologicznych i meteorologicznych koniecznych dla realizacji środków w zakresie ochrony hydrologicznej oraz danych dotyczących bilansu wodnego.

Komisja zatwierdziła sprawozdanie Grupy HH, które stanowi załącznik nr 8 do niniejszego Protokołu.

Dalsze zadania dla zastępców Pełnomocników i kierowników Grupy Roboczej w dziedzinie hydrometeorologii i hydrogeologii:

1. *Kontynuowanie wymiany danych hydrometeorologicznych zgodnie z ustaleniami.*
2. *Rozpatrzenie możliwości przeprowadzania corocznych spotkań w celu uzgodnienia codziennych przepływów wód granicznych.*
3. *Terminowe przekazanie zastępcom Pełnomocników materiałów przygotowywanych na posiedzenie Komisji, w celu ich uzgodnienia.*

5.2. Projekt planu pracy Grupy HH na 2023 r.

Komisja zatwierdziła plan pracy Grupy HH na 2023 r., który stanowi załącznik nr 9 do niniejszego Protokołu.

6. Współpraca Zastępców Pełnomocników

6.1. Sprawozdanie Zastępców Pełnomocników za 2022 r.

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Plan prac zastępców Pełnomocników na 2022 r. został zrealizowany.
- 2) W omawianym okresie nie zaistniała pilna potrzeba zwołania posiedzenia Zastępców Pełnomocników. Współpraca między Stronami prowadzona była terminowo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
- 3) Zastępcy Pełnomocników Stron przedstawili Komisji informację z realizacji zadań wynikających z planu pracy Zastępców Pełnomocników Stron, zatwierdzonego podczas XIX Posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji do Spraw Wód Granicznych, które odbyło się w dniach 8-9 grudnia 2021 r. we Lwowie oraz przedstawili sprawozdanie z ich działalności w tym okresie.

Komisja zatwierdziła sprawozdanie Zastępców Pełnomocników, które stanowi załącznik nr 10 do niniejszego Protokołu.

Dalsze zadania dla zastępców Pełnomocników:

1. *Rozpatrzenie możliwości realizacji projektu „Wspieranie współpracy międzynarodowej w zakresie zarządzania wodami powierzchniowymi i gruntowymi w dorzeczach Bugu i Niemna oraz leżącymi u ich podstaw systemami warstw wodonośnych” z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi (UNESCO-IHP, OBWE, UNDP) i dalsze informowanie Komisji w tym zakresie.*
2. *Przeprowadzenie spotkania zastępców Pełnomocników w 2023 r., w razie potrzeby.*

6.2. Projekt planu pracy Zastępców Pełnomocników na 2023 r.

Komisja zatwierdziła plan prac Zastępców Pełnomocników na 2023 r., który stanowi załącznik nr 11 do niniejszego Protokołu.

7. Różne

- 7.1. Prezentacja informacji na temat współpracy pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie a Państwową Agencją Zasobów Wodnych Ukrainy w ramach Memorandum o współpracy, podpisanego w dniu 25 października 2022 r. we Wrocławiu**

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Memorandum o współpracy jest ważnym dokumentem oraz podstawą współpracy merytorycznej pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie a Państwową Agencją Zasobów Wodnych Ukrainy.
- 2) W celu realizacji współpracy w ramach Memorandum w warunkach wojny Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie najbardziej efektywną formą jest prowadzenie wspólnych warsztatów i szkoleń w celu wymiany doświadczeń stron.
- 3) Przygotowanie wniosków projektowych do programu międzynarodowej pomocy technicznej (LIFE, INTERREG) jest ważne dla planowania odbudowy Ukrainy oraz zrównoważonego rozwoju dorzecza Wisły.
- 4) Strony są zainteresowane przygotowaniem wspólnych wniosków projektowych.

Komisja przyjęła do wiadomości informację PGW WP dotyczącą podjęcia współpracy w ramach Memorandum.

Strony uzgodniły, iż polska strona skieruje stronie ukraińskiej informację dotyczące funkcji i struktury organizacyjnej Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

7.2. Informacje na temat projektu „Wdrażanie Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły na przykładzie zlewni Pilicy” (LIFE Pilica)

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Z ramienia strony polskiej, Koordynator Projektu LIFE Pilica przedstawił informacje na temat celów i założeń projektu.
- 2) Celem projektu LIFE Pilica jest wypracowanie efektywnego podejścia do rozwiązywania problemów w zakresie gospodarki wodnej poprzez wzrost zaangażowania zarówno podmiotów związanych z gospodarką wodną jak i indywidualnych użytkowników.
- 3) Strony uznały, że zapewnienie transferu zdobytych w ramach projektu doświadczeń jak i wypracowanych rozwiązań w ramach Polsko-Ukraińskiej Komisji do Spraw Wód Granicznych, przyczyni się do wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej.
- 4) Strona ukraińska poinformowała, że jest zainteresowana wynikami projektu LIFE Pilica oraz chce być włączona jako obserwator do projektu.

Komisja przyjęła do wiadomości informację dotyczącą projektu LIFE Pilica. Informacja ta stanowi załącznik nr 12 do niniejszego Protokołu.

Komisja zdecydowała, że strona polska skieruje stronie ukraińskiej harmonogram realizacji projektu LIFE Pilica w celu rozpatrzenia udziału ekspertów ukraińskich.

7.3. Informacja strony polskiej dotycząca Programu Współpracy Transgranicznej Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027

Komisja stwierdziła, co następuje:

- 1) Komisja przyjęła do wiadomości informację strony polskiej w zakresie Programu Współpracy Transgranicznej Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027, która stanowi załącznik nr 13 do niniejszego protokołu.

Dalsze zadania dla zastępców Pełnomocników i kierowników grupy roboczej ds. planowania wód granicznych:

- 1. Omówienie priorytetów Programu Współpracy Transgranicznej Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027 oraz przeanalizowanie możliwości przygotowania wspólnych wniosków projektowych w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi w ramach ww. Programu.**

8. Omówienie kwestii XXI posiedzenia Polsko-Ukraińskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Strona polska zaproponowała aby XXI posiedzenie Komisji odbyło się na terytorium Ukrainy na początku października 2023 r.

Niniejszy protokół podlega zatwierdzeniu, zgodnie z przepisami każdej Umawiającej się Strony i wchodzi w życie z dniem otrzymania zawiadomienia o jego zatwierdzeniu, przez każdego z Pełnomocników.

Postanowienia Protokołu będą wykonywane z dniem jego podpisania.

Niniejszy protokół został sporządzony i podpisany w Rzeszowie (Rzeczpospolita Polska) 15 grudnia 2022 r. w dwóch egzemplarzach w języku polskim i ukraińskim, przy czym obydwa teksty posiadają jednakową moc. Teksty obydwu protokołów są autentyczne.

Załączniki od nr 1 do nr 13 stanowią integralną część niniejszego Protokołu.

Zastępca Pełnomocnika
Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
do spraw współpracy z Ukrainą
na wodach granicznych

Małgorzata Bogucka-Szmalska

Pełnomocnik
Rządu Ukrainy do spraw
Współpracy z Rzeczpospolitą Polską
na wodach granicznych

Oleksii Kuzmenkov

